

אוניברסיטת חיפה
החוג לספרות עברית והשוואתית

לקרוא סיפור

ד"ר צפי זבה-אלרון

מועד הקורס: סמסטר א', ימי רביעי בין 15:16 ל-17:30. שיעור שבועי נוסף: מתוקשב וזמין במודל.

פניות שונות יתקבלו בברכה בדו-אל: tsafisebba@gmail.com

העולם סובב סביב סיפורים – סיפורים על דמויות, על אירועים ועל מקומות; סיפורים אלו הם חלק בלתי נפרד מהתקשורת שלנו עם הסביבה והחוויה שלנו אותה, מהזיכרון האישי והקולקטיבי של כל חברה, מהתרבות ומהזהות שלנו. קורס זה נועד להעשיר את תיבת הכלים עמה אנו מפענחים סיפורים ועומדים על משמעותם. נתמקד בסיפורים קצרים ובנובלות המייצגים מגוון של טכניקות אמנותיות, ודרכם נלמד על עקרונות הקומפוזיציה של הסיפור ועל שאלות מפתח שהוא מעורר. במהלך הסמסטר, נתוודע ליוצרים וליוצרות ממגוון הקשרים תרבותיים כדי להיחשף ליצירות מופת שהשפיעו על ההיסטוריה הספרותית לא פחות משהיא השפיעה עליהם: מגי דה מופאסאן, לב טולסטוי ואנטון צ'כוב ועד פלאנרי או'קונור, טרומן קפוטה ומרגרט אטווד; ומיעקב שטיינברג, ח"נ ביאליק וש"י עגנון ועד אידה פינק, סמי מיכאל ואורלי קסטל-בלום.

חובות המשתתפות והמשתתפים: **נוכחות חובה** בשיעורים בהתאם לכללי התקנון (80%), כולל השיעורים המתוקשבים, **קריאה שוטפת** של היצירות והמחקרים שנכתבו אודותן, **השתתפות בדיונים** בכיתה והגשת מטלות (20%) **ומבחן מסכם** (80%).

דבר דקנית הסטודנטים: אם יש לכם לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיכם, ושבגינה אתם זקוקים להתאמות אנא פנו לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה:

דוא"ל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265

מקורות (דרך אתר הקורס)

סמי מיכאל, נשמה על אדן החלון; מרגרט אטווד, החתול שלנו מגיע לגן-עדן; אורלי קסטל-בלום, אמי פה שרל; בוקאצ'יו, הבז; גי דה מופאסאן, העלמה פרל; טרומן קפוטה, מרים; יעקב שטיינברג, העיוורת; פלאנרי או'קונור, הכושי המלאכותי; אידה פינק, פיסת זמן; אידה פינק, הגן המפליג למרחקים; לב טולסטוי, מותו של איזואן איליץ'; ח"נ ביאליק, יום ששי הקצר; אנטון צ'כוב, מועקה; ש"י עגנון, פנים אחרות; ריימונד קארבר, קתדראלה; פרנץ קפקא, דבר הקיסר.

מחקרים

(יהיו נגישים עבורכם במאגר התדפיסים שבאתר הספרייה)

- אבן, יוסף, "התיאוריה של הדמות בספרות", **הספרות** ג, 1 (1971), עמ' 1-30.
- אבן, יוסף, "סופר מספר ומחבר", **הספרות** 18-19 (1974), עמ' 137-163.
- איזר, וולפגנג, "אי-מוגדרות ותגובתו של הקורא בסיפורת", **הספרות** 21 (1975), עמ' 1-15.
- אלקד-להמן, אילנה, **הקסם שבקשר: אינטרטקסט, קריאה ופיתוח חשיבה**, תל אביב: מכון מופ"ת 2008, עמ' 19-43.
- גולדברג, לאה, **אמנות הסיפור**, מרחביה: ספרית פועלים 1963, עמ' 109-113.
- גולומב, הרי, "הדיבור המשולב – טכניקה מרכזית בפרוזה של עגנון: לפי הסיפור 'פנים אחרות'", **הספרות** א, 2 (1968), עמ' 251-262.
- הרושובסקי (הרשב), בנימין, "על תחומי מדע הספרות", **הספרות** א, 1 (1968), עמ' 1-10.
- פרי, מנחם ומאיר שטרנברג, "המלך במבט אירוני: על תחבולותיו של המספר בסיפור דוד ובת-שבע ושתי הפלגות לתיאוריה של הפרוזה", **הספרות** א, 2 (1968), עמ' 263-292.
- צורן, גבריאאל, **טקסט עולם מרחב**, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד 1997, עמ' 103-117.
- רון, משה, "אחרית דבר: ספרותם החדשה, המשך או מהפכה?"; משה רון (עורך), **מה הסיפור שלך: סיפורים קצרים אמריקאיים משנות ה-60 וה-70**, תל-אביב: עם עובד 1993, עמ' 299-318.
- רון, משה, "נקודת התצפית של הארנב", **תיאוריה וביקורת** 6 (1995), עמ' 177-185.
- רמון קינן, שלומית, **הפואטיקה של הסיפורת בימינו**, תל-אביב: ספרית פועלים 1984, עמ' 47-60 [על הזמן], [על סוגי ומרכיבי המיקוד] 72-84 [על סוגי מספרים].
- רנן, יעל, "לשמוע את רחש הגלים", **סימן קריאה** 2 (1973), עמ' 343-361.

מילונים ולקסיקונים

- עזריאל אכמני, **תכנים וצורות - לקסיקון מונחים ספרותיים**, תל-אביב: ספרית פועלים 1976.
- יוסף אבן, **מילון מונחי הסיפורת**, ירושלים: אקדמון 1978.
- Meyer Howard Abrams, **A Glossary of Literary Terms**, New York: Harcourt Brace Jovanovich 1993.
- Roger Fowler (ed.), **A Dictionary of Modern Critical Terms**, London: Routledge and Kegan Paul 1987.
- Chris Baldick, **The Oxford Dictionary of Literary Terms**, Oxford: Oxford University Terms 2008. (גישה אלקטרונית)

לימוד פורה ומהנה !